

*Analys av
allsvenska klubbarnas
ekonomi 2008*

**Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström**

Innehåll

	Sida
Klubbarnas resultat	3
Klubbarnas intäkter	7
Klubbarnas kostnader	12
Klubbarnas spelartransfer	16
Eget kapital, soliditet, likviditet samt Elitlicensen i korthet	18
Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition 2008	22
Bolagiseringstrender	23
Översiktlig internationell jämförelse	24
Sammanfattning	27

Analys av de allsvenska klubbarnas ekonomi 2008

Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet i de allsvenska klubbarnas för år 2008. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av de allsvenska klubbarna samt deras årsredovisningar som är upprättade enligt Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens Allmänna Råd, eller IFRS. I båda fallen följer årsredovisningarna också Svenska Fotbollförbundets Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier och Svenska Fotbollförbundets UEFA Klubblicensmanual. Samtliga årsredovisningar är reviderade av auktoriserade eller godkända revisorer.

Observera att Allsvenskan år 2008 för första gången innehöll 16 klubbar. Tidigare år i denna rapport innehåller rapporten 14 klubbar, vilket måste hållas i minne vid alla jämförelser mellan åren. Ökningen antal klubbar var således 14,3 % år 2008.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i mkr om ej annat anges.

De allsvenska klubbarnas resultat

De Allsvenskan klubbarna redovisade år 2008 sammantaget ett överskott uppgående till 8,2 mkr (2007: + 99,7 mkr). I detta resultat ingår ett överskott från spelaromsättning (spelarförsäljningar och spelaruthyrning minus såväl direkt kostnadsförda spelarförvärv som avskrivningar balanserade spelarförvärv samt spelarinhyrning) på 84,4 mkr (2007: + 138,7 mkr).

År 2008 deltog ingen klubb i Champions League (C.L), vilket heller inte någon gjorde åren 2001 – 2007. Detta innebär att Champions League inte påverkat det ekonomiska resultatet för de Allsvenska klubbarna under de senaste sju åren.

Resultatet exklusive spelaromsättning redovisade år 2008 ett underskott -76,2 mkr (2007 -39,0 mkr), vilket är en försämring med 37,2 mkr jämfört med år 2007, då försämringen var 70,3 mkr jämfört med år 2006.

Resultatets beståndsdelar 2008, mkr

	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Driftresultat	- 71,7	- 29,2	+ 34,1
Spelaromsättning	+ 84,4	+ 138,7	+ 64,1
Finansnetto	+ 6,0	- 0,2	- 0,1
Resultat före extraord & bokslutsdispositioner	+ 18,7	+ 109,3	+ 98,1
Extraordinära poster & bokslutsdispositioner	- 8,3	- 9,5	+ 0,1
Inkomstskatt	- 2,2	- 0,1	- 2,8
Redovisat resultat	+ 8,2	+ 99,7	+ 95,4

Tabell 1

Av de 16 Allsvenska klubbarna redovisade 11 klubbar överskott och 5 klubbar underskott 2008. Föregående år redovisade 11 klubbar överskott och 3 klubbar underskott, av de då totalt 14 klubbarna.

Såväl resultat som driftsresultat varierar kraftigt mellan klubbarna. Av tabell 2 framgår respektive resultat per klubb. I driftresultatet är spelaromsättningsnetto, räntenetto och dispositioner exkluderade. I spelaromsättningsnetto ingår i resultaträkningen redovisade spelarförsäljningar och spelarköp, avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarförvärv samt spelaruthyrning och spelarinhyrning, se vidare nedan.

Resultat per allsvensk klubb 2008, mkr

		Redovisat <u>resultat</u>	Drift- <u>resultat</u>	Spelarom- <u>sättning</u>	Finans- <u>Netto</u>	E o poster samt <u>bokslidisp &skatt</u>
Halmstads BK	1)	+ 17,1	- 9,0	+ 32,1	+ 0,7	- 6,7
Kalmar FF	2)	+ 14,8	+ 7,4	+ 6,5	+ 0,9	
Gefle IF	3)	+ 4,5	- 3,8	+ 8,1	+ 0,2	
GAIS	4)	+ 2,4	- 5,0	+ 7,8	- 0,4	
Helsingborgs IF	5)	+ 2,2	- 2,1	+ 4,2	+ 0,7	- 0,6
Ljungskile SK	6)	+ 1,8	+ 2,4	- 0,4	- 0,2	
Malmö FF	7)	+ 1,4	- 13,3	+ 11,0	+ 2,5	+ 1,2
Hammarby	8)	+ 1,2	- 18,8	+ 20,8	+ 0,9	- 1,7
IFK Norrköping FK	9)	+ 0,8	+ 1,9	- 0,2	- 0,1	- 0,8
Örebro	10)	+ 0,3	+ 6,4	- 5,0	+ 0,3	- 1,4
GIF Sundsvall	11)	+ 0,1	+ 8,5	- 8,3	+/- 0,0	- 0,1
IF Elfsborg	12)	- 1,6	- 4,1	+ 2,5	+ 0,5	- 0,5
Trelleborgs FF	13)	- 4,4	- 3,6	- 0,7	- 0,1	
IFK Göteborg	14)	- 4,7	- 1,3	- 3,8	- 0,3	+ 0,7
Djurgården	15)	- 12,7	- 21,9	+ 9,1	+ 0,3	- 0,2
AIK	16)	-15,0	- 15,4	+ 0,7	+ 0,1	- 0,4
* Allsvenskan totalt		+ 8,2	- 71,7	+ 84,4	+ 6,0	- 10,5

Tabell 2

De redovisade resultaten avser för flersektionsklubbar fotbollsverksamheten, och för koncerner de delar av koncernerna som avser fotbollsverksamhet.

Eventuella dotterbolag som ej anses bedriva fotbollsverksamhet ingår därför ej.

Detta innebär att resultaten avser följande:

- 1) Halmstads BK i sin helhet (ensektionsförening)
- 2) Kalmar FF i sin helhet (ensektionsförening)
- 3) Gefle IF:s fotbollsverksamhet (flersektionsförening)
- 4) GAIS´ fotbollsverksamhet med koncernredovisning (flersektionsförening)
- 5) Helsingborgs IF i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 6) Ljungskile SK i sin helhet (ensektionsförening)
- 7) Malmö FF i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 8) Hammarby Fotboll AB i sin helhet med koncernredovisning
- 9) IFK Norrköping FK i sin helhet (ensektionsförening)
- 10) ÖSK Elitfotboll AB i sin helhet
- 11) GIF Sundsvall i sin helhet med koncernredovisning
- 12) IF Elfsborg i sin helhet (ensektionsförening)
- 13) Trelleborgs FF i sin helhet (ensektionsförening)
- 14) IFK Göteborgs fotbollsverksamhet med koncernredovisning
- 15) Djurgårdens Elitfotboll AB i sin helhet med koncernredovisning
- 16) AIK Fotboll AB i sin helhet med koncernredovisning

Det största överskottet 2008 redovisade Halmstads BK med 17,1 mkr, vilket helt var tack vare spelaromsättningsnetto + 32,1 mkr, som var det klart högsta spelaromsättningsnettot bland de Allsvenska klubbarna. Själva driftsresultatet för Halmstads BK uppgick till - 9,0 mkr.

Det nästa största överskottet redovisade Kalmar FF, med + 14,8 mkr, varav + 6,5 mkr var resultat från spelaromsättningsnetto. Noteras kan att även föregående år redovisade Kalmar FF det näst största överskottet i Allsvenskan med + 23,2 mkr.

GIF Sundsvall redovisade det högsta driftsresultatet, + 8,5 mkr, närmast följt av Kalmar FF med + 7,4 mkr. Kalmar redovisade även i fjol det näst högsta driftsresultatet i Allsvenskan med +5,2 mkr.

Djurgården redovisade det största driftsunderskottet, - 21,9 mkr, närmast följt av Hammarby - 18,8 mkr, AIK -15,4 och Malmö FF - 13,3 mkr. Hammarby har tack vare spelaromsättningsnettot +20,8 mkr med råge kunnat kompensera detta, Malmö FF har genom spelaromsättningsnettot + 11,0 mkr nästan kompenserat detta, men för AIK:s del slår det negativa driftsresultatet igenom nästan helt på resultatet.

AIK redovisade det sämsta ekonomiska resultatet, - 15,0 mkr. Övriga klubbar som redovisade negativa resultat var Djurgården med - 12,7, IFK Göteborg med - 4,7 mkr, Trelleborgs FF med - 4,4 mkr och IF Elfsborg -1,6 mkr.

Djurgårdens stora negativa driftsresultat är särskilt oroande om man beaktar dess egna kapital, se vidare avsnittet Allsvenska klubbarnas egna kapital, soliditet och likviditet på sidan 18 och följande.

Se vidare nedan avsnitt om Eget kapital, soliditet och likviditet i klubbarna.

Det försämrade driftsresultatet, sammantaget en försämring med 42,5 mkr jämfört med föregående år, som var en försämring jämfört med år 2006 med 63,3 mkr beror delvis på att det ekonomiska utrymme som det nya TV-avtalet år 2006 skapade slagit igenom på kostnadssidan med en viss tidseftersläpning bl.a. till följd av att spelaravtal normalt är fleråriga.

Delvis beror det försämrade driftsresultatet även av att det ökade spelaromsättningsnettot skapat ett ekonomiskt utrymme att öka driftskostnaderna. Under år 2008 har naturligtvis det allmänt i världsekonomin försämrade ekonomiska läget även påverkat Sverige och därmed förutsättningar på intäktssidan för de allsvenska klubbarna. I Stockholm verkar detta slagit igenom snabbare än för klubbar i övriga landet. Viss förklaring till Stockholmsklubbarnas försämrade driftsresultat finns också i klubbarnas sportsliga prestation som nog var under deras egna förväntningar och som följt av det gjorde det svårt att nå de intäkter som de genom avtal uppbundna kostnaderna förutsatte.

Det kan inte understrykas tillräckligt betydelsen av att klubbarna tar tillvara de möjligheter att skapa en långsiktigt god ekonomi som som enstaka spelarförsäljningar ger, och inte frestas att omgående anpassa den löpande driftskostnadsnivån (vilka ofta har en tendens att vilja öka årligen oavsett intäktsutvecklingen) efter dessa momentant ökade intäkter.

Det är givetvis strategiskt viktigt att de allsvenska klubbarna är mindre beroende av spelarförsäljning till utlandet och/eller intäkter från internationellt cupspel, så att de därmed mer kan styra sin egen ekonomi utan att vara beroende av tillfälliga intäkter. Den affärsmodell som tenderat att växa fram att finansiera underskott i driften av verksamheten genom spelarförsäljningar till främst utlandet kan bli mycket riskabel, i synnerhet om förutsättningar för ersättningar från spelarförsäljningar skulle försämrats.

Det allmänt i världsekonomin svaga ekonomiska läget kan vara ett hot mot även de klubbar som finansierar driftsekonomin genom spelarförsäljningar till utlandet. Det finns en uppenbar risk att dessa affärer kan bli färre och på en lägre nivå framöver. Det som möjligen kan tala till de svenska spelarnas (och klubbarnas) fördel kan vara att svenska spelare är fotbollsmässigt välutbildade, har ett bra renommé och eventuellt kan vara en bra investering för de utländska klubbar som kan tänkas bli ännu mer fokuserade på att hitta utifrån ett internationellt perspektiv något billigare spelare med bra kvalitet.

Ett mindre beroende av spelarförsäljningar och ett därmed lägre ekonomiskt risktagande i klubbarna, bör i sin tur underlätta finansieringen av verksamheten i samverkan med klubbarnas intressenter.

Givetvis är det alltid mycket viktigt att kvalificera sig och nå framgångar i de UEFA:s klubb tävlingar p. g. a. de stora TV-ersättningar, UEFA-ersättningar och publikintäkter som är möjliga där, förutom möjligheten att exponera sig och sina spelare för en internationell marknad. Att bygga stora delar av finansieringen av den ordinarie driften av verksamheten på detta har genom åren dock visat sig innebära stora risker.

De allsvenska klubbarnas intäkter

De allsvenska klubbarnas intäkter ligger 2008 kvar över den miljardvall som passerades år 2007 (exklusive ränte- och andra kapitalintäkter samt extraordinära intäkter) genom att de 2008 uppgick till 1.074 mkr (2007: 1.011 mkr), vilket var en ökning med 63 mkr, eller 6 %.

Observera dock att antalet klubbar i Allsvenskan ökade år 2008 med 14,3 %, eller två klubbar till 16 klubbar.

Även om man inte kan räkna med att de nyuppflyttade 15:e och 16:e klubbarna kan nå en omsättning som är i nivå med en genomsnittlig etablerad allsvensk klubb, och därmed drar ner snittintäkten något, kan detta dock inte vara hela förklaringen till att ökningen av intäkterna inte blev större vid utökningen av antal klubbar och därmed antal matcher/intäktstillfällen år 2008.

Allsvenska föreningarnas totala intäkter åren 1998 – 2008, mkr

	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Drift	318	382	500	518	549	595	611	785	803	885
Champions league	61	52	0	0	0	0	0	0	0	0
Spelarförsäljning	86	95	166	58	66	64	135	141	208	189
* Totalt	465	529	666	576	615	659	746	926	1.011	1.074
* Genomsnitt/förening	33,2	37,8	47,6	41,1	43,9	47,1	53,2	66,1	72,2	67,1
* Drift i % av totalt	68 %	72 %	75 %	90 %	89 %	90 %	82 %	85 %	79 %	82 %
* Tillväxttakt totalt %	6 %	14 %	26 %	-13 %	-7 %	7 %	13 %	24 %	9 %	6 %
* Tillväxttakt just för samma antal klubbar	6 %	14 %	26 %	-13 %	-7 %	7 %	13 %	24 %	9 %	-7 %

Tabell 3

Intäkterna från driften av verksamheten (exklusive C.L. och spelarförsäljningar) ökade således med hela 174 mkr mellan 2005 och 2006. Dessa driftsintäkter hade mellan åren 1994 och 2001 legat stabilt omkring 70 % av de totala intäkterna. År 2002 förändrades denna nivå så att driftsintäkterna under de följande tre åren 2002 – 2004 uppgick till omkring 90 % av de totala intäkterna, för att under de fyra påföljande åren, 2005-2008, sjunka till nivån omkring 82 %.

Driftsintäkternas högre andel av de totala intäkterna under de senaste sju åren förklaras till viss del av att ingen svensk klubb deltagit i Champions League under de åtta senaste åren. Under åren 2001, 2005-2008 fick dessutom förhållandevis höga intäkter från spelarförsäljningar effekten att driftsintäkternas andel av de totala intäkterna blev lägre i förhållande till de övriga åren. Vad som kan betraktas som normala respektive onormala intäkter från spelarförsäljningar kan naturligtvis på en aggregerade nivå för hela allsvenskan diskuteras, och ändras säkert över tiden. Var och en inser ju vad försämrade förutsättningar avseende intäkter från spelarförsäljningar skulle innebära om dessa utgör cirka 20 % av allsvenskans intäkter. Se vidare avsnittet Spelartransfers på sidan 16.

Beroendet av spel i C.L är idag helt minimerat då ingen klubb deltagit under de senaste åtta åren och de allsvenska klubbarna anpassat sina ekonomier efter detta. Beroendet av spelarförsäljningar har dock ökat under de senaste åren.

Vid jämförelser av intäkterna från spelarförsäljningar bör man för övrigt även ta hänsyn till redovisat resultat ovan och det faktum att en stor del av kostnaderna i spelaromsättningen är ersättningsspelare för dem som sålts, varför man bör tänka lite i nettotermer vid analysen av spelaromsättningsintäkter. Se vidare sidan 16.

Tillväxttakten, här mätt som de totala intäkternas ökning, varierar mellan åren beroende av spel i C.L (tyvärr under senare år inte så vanligt förekommande) och enstaka större spelarförsäljningar till utländsk storklubbar, samt det nya TV-avtalet år 2006 som momentant höjde intäkterna till en ny nivå, där de kommer att ligga fast t.o.m. år 2010.

Den totala tillväxttakten under de senaste 10 åren har varit 167 % (de totala intäkterna år 1998 var 403 mkr), eller årligen i genomsnitt sedan år 1999 10 %. Om man beaktar att Allsvenskan år 2008 ökade med två klubbar till 16 klubbar, blir tillväxten i snitt per klubb 133 %, eller årligen i genomsnitt sedan år 1999 9 %.

Intäktsjämförelse mellan åren 2008 och 2007, mkr

I denna jämförelse inkluderas också ränteintäkter och andra kapitalintäkter

	<u>2008</u>	<u>Andel</u>	<u>2007</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändr mkr</u>
Publik	238,2	22 %	241,1	24 %	- 1 %	- 2,9
Reklam & sponsring	329,3	30 %	258,7	25 %	+ 27 %	+ 70,6
Tips- och mediamedel	172,8	16 %	180,8	18 %	- 4 %	- 8,0
UEFA-cupspel	14,8	1 %	38,8	4 %	- 62 %	- 24,0
Bidrag	27,5	3 %	15,1	1 %	+ 82 %	+ 12,4
Gothia Cup	0,0	0 %	0,0	0 %		
Övriga egna arrangemang	17,0	2 %	17,1	2 %	- 1 %	- 0,1
Övrigt	85,7	8 %	51,7	5 %	+ 65 %	+ 34,0
* Summa drift exkl C.L.	885,3	82 %	803,3	79 %	+ 10 %	+ 82,0
Champions League	0,0		0,0			
Spelarförsäljning & uthyrning	189,4	17 %	207,9	21 %	- 9 %	- 18,5
* Totalt exkl finans. intäkter	1.074,7	99 %	1.011,2	100 %	+ 6 %	+ 63,5
Finansiella intäkter	12,4	1 %	4,3	0 %	+ 234 %	+ 8,1
** Totalt inkl finans. Intäkter	1.087,1	100 %	1.015,5	100 %	+ 7 %	+ 71,6

Tabell 4

Den största ökningen i kronor svarade reklam och sponsring för, med 70,6 mkr. Beroende på att antalet allsvenska klubbar ökades med två klubbar till sexton år 2008, blev den per klubb genomsnittliga intäkten från reklam och sponsring 20,6 mkr, vilket kan jämföras med föregående års 18,5 mkr som avsåg 14 klubbar.

Tips- och mediamedel inkluderar alla de ersättningar avseende allsvenskt och svenskt cupspel som föreningarna får dels via Svensk Elitfotboll (SEF), från Svenska Spel, TV och gemensamma marknadsprojekt, och dels via Svenska Fotbollförbundet avseende Tipselitmedel.

Av spelarförsäljningarna 189,4 mkr härrör 69 %, eller 130,2 mkr från Halmstads BK, Helsingborgs IF, Djurgården, Malmö FF och Hammarby. Intäktsnivån från spelarförsäljningar har under år 2008 legat kvar på en hög nivå, i förhållande till åren 2002-2004.

Som redan omnämnts ovan bör utvecklingen av intäkterna från spelarförsäljningar ses tillsammans med utvecklingen av kostnaderna för spelarförvärv då det ibland kan röra sig om nödvändiga ersättningsförvärv vid en spelarförsäljning.

Den omläggning av strategin som under mitten av 2000-talets första decennium gjordes i många klubbar genom att man inte längre kalkylerade med netton från internationella spelarförsäljningar för att finansiera den löpande driften av verksamheten, ser ut att för vissa klubbar övergivits, vilket ökat beroendet av intäkter från spelarförsäljningar och som följd av detta ökat de finansiella riskerna i dessa klubbar. Möjligen kan det i vissa fall vart så att man tvingast att sälja spelare för att finansiera icke budgeterade negativa driftsresultat, men att strategin för den skall inte är övergiven.

Eventuellt kan i vissa fall intäkter från internationella större spelarförsäljningar använts för att finansiera öronmärkta satsningar av engångskaraktär inom ramen för driftsresultatet, vilket i så fall minskar den långsiktiga finansiella risken.

Det allsvenska publiksnittet uppgick till 7.787 åskådare per match, vilket är i snitt 2.471 åskådare förre än under föregående år. Det totala antalet åskådare för hela Allsvenskan ökade dock, beroende på fler antal klubbar och därmed fler antal matcher, med totalt 1.764 åskådare. De försämrade genomsnittliga åskådaranantalet kan dels förklaras av att utbudet av matcher ökat från 182 matcher till 240 matcher, eller med 31,9 %, dels att Stockholmsklubbarna och Malmö FF som alla har stor publikpotential inte var med i toppstriden, dels att färre supporters åkte till bortamatcherna, dels att färre åskådare kom till derbymatcherna delvis p.g.a. ordningsstörningar, dels att EM-slutspelet innebar ett speluppehåll under en för åskådarna attraktiv del av året, samt att de p.g.a. den utökade serien nyuppflyttade klubbarna inte hade förutsättningar att ha publiksiffror som en genomsnittlig allsvensk förening.

I sammanhanget bör också noteras att publiksnittet i Superettan under år 2008 minskade med 893 åskådare per match till 1.557 åskådare.

Publikintresset för Allsvenskan har således ökat under år 2008 mätt i totalt antal åskådare, men minskat i snitt per match. Att publiksnittet per match skulle minska var kanske inte så förvånande eftersom man ökade antalet matcher med 31,9 %, men att publiksnittet skulle minska med 24,1 % hade nog få räknat med.

Publikintäkternas minskning jämfört med år 2007 med 2,9 mkr, eller cirka 1%, då totalt antalet åskådare ökade med 1.764 personer, kan förklaras med bl.a. förändringar av säsongskortsinnehavares faktiska besök på arenorna, men också att entréavgifterna är olika på olika arenor och vid olika typer av matcher.

Inför Allsvenskan år 2009 finns vissa förutsättningar att publiksiffrorna såväl totalt som i snitt per match kan komma att öka. Främst beroende av att fyra allsvenska klubbar i Göteborg och Malmö får nya attraktiva arenor, men även att ordningsstörningarna genom olika åtgärder förhoppningsvis kan minska under år 2009. Eventuellt kan det även finnas anledning för vissa klubbar att se över biljettpriserna för vissa matcher för att såväl nå högre publiksiffror som att nå optimal intäkt per match.

**Intäkter per klubb inklusive finansiella intäkter 2008 & 2007
inklusive & exklusive spelarförsäljningar, mkr.**

	År 2008 Intäkter inkl <u>Spelarförsäljn</u>	År 2008 Intäkter exkl <u>spelarförsäljn</u>	År 2007 Intäkter inkl <u>Spelarförsäljn</u>	År 2007 Intäkter exkl <u>spelarförsäljn</u>
Malmö FF	114,0	90,5	91,7	80,7
Helsingborgs IF	106,3	78,2	112,2	82,7
AIK	104,1	97,6	125,9	103,8
Hammarby	97,7	70,3	85,1	79,3
Djurgården	96,2	71,7	81,3	71,8
IF Elfsborg	81,6	73,1	123,1	89,8
Halmstads BK	74,9	40,2	56,3	40,2
IFK Göteborg	74,3	72,3	112,4	66,3
Kalmar FF	62,1	54,2	61,7	41,6
Örebro	51,7	50,8	38,0	38,0
GIF Sundsvall	51,4	48,4	Superettan	Superettan
IFK Norrköping FK	47,4	47,2	Superettan	Superettan
GAIS	42,7	30,8	40,2	31,1
Gefle IF	34,2	25,5	29,8	26,1
Ljungskile SK	24,5	24,3	Superettan	Superettan
Trelleborgs FF	24,0	22,6	22,3	21,7
IF Brommapojkarna	Superettan	Superettan	35,5	34,5
* Allsvenskan totalt	1.087,1	897,7	1.015,5	807,6

Tabell 5

Malmö FF redovisar de högsta intäkterna med 114,0 mkr, följt av ett annat Skånelag, Helsingborgs IF med 106,3, och AIK med 104,1 mkr. AIK tappade därmed fjolårets förstaplats när det gäller totala intäkter, men är fortfarande den klubb som har högst intäkter exklusive spelarförsäljningar, 97,6 mkr. Förklaringen till att AIK i flera år i följd har haft de högsta intäkterna exklusive spelarförsäljningar är främst att AIK är den klubb som spelar sina matcher på den största arenan, vilket i kombination med att klubben har många supporters inneburit såväl högre publiksiffror som högre publikintäkter än andra klubbar.

IF Elfsborgs minskade intäkter i förhållande till år 2007 förklaras dels av lägre intäkter från spelarförsäljningar, dels lägre intäkter från UEFA-spel.

Malmö FF:s intäkter är nästan fem gånger högre än Trelleborgs FF:s.

Under år 2008 har skillnaderna mellan klubbarnas intäkter minskat något. I fjol var skillnaden mellan den klubb som hade högst intäkter och den som hade lägst intäkter sex gånger.

De totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter år 2008 uppgick till 422,1 mkr, vilket är 38,8 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter. År 2007 var de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter 473,6 mkr, eller 46,6 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

Om man i denna jämförelse, för att få bättre jämförbarhet mellan åren m h t antal lag, exkluderar de två klubbar som hade lägst intäkter år 2008, var förhållandet att de totala intäkterna för de fyra klubbarna som år 2008 hade högst intäkter var 40,7 % av Allsvenskans totala intäkter (14 klubbar).

Man kan med ovanstående som grund konstatera att den tendens till en skiktning inom allsvenskan som fanns åren 2003 – 2007 nu minskat något, men att det fortfarande är samma sju klubbar som har högst omsättning exklusive spelarförsäljningar: Deras omsättning exklusive spelaromsättning uppgick år 2008 till mellan 70,3 och 96,7 mkr. Föregående år var spannet för dessa sju klubbar mellan 66,3 mkr och 103,8 mkr. Även för dessa sju klubbar har skillnaderna mellan dem således minskat något.

Det bör också noteras att det finns intäkter i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderbolag Djurgårdens IF FF som inte ingår i Djurgårdens redovisade intäkter.

Tre klubbar har intäkter exklusive spelarförsäljningar mellan 22,6 mkr och 25,5 mkr. Gefle IF nådde bara 25,5 mkr i intäkter exklusive spelaromsättning, men är ändå nu en etablerad Allsvensk klubb genom att nu ha spelat fyra säsonger i rad i Allsvenskan.

Hur höga intäkter som krävs för att etablera sig på riktigt inom den europeiska klubb fotbollen kan ingen med säkerhet naturligtvis svara på. De resultat som uppnåddes i UEFA-spelet år 2007 kunde inte följas upp med motsvarande prestationer år 2008.

Under år 2008 nådde endast Kalmar FF UEFA-cupens omgång 1, där man blev utslagna av Feyenoord.

Under år 2007 deltog hela fem klubbar i UEFA-cupens omgång 1, och kvalificerade sig IF Elfsborg och Helsingborgs IF därifrån till deltagande i UEFA-cupens gruppspel, varifrån Helsingborgs IF lyckades att kvalificerade sig för sextondelsfinal (som spelades år 2008).

Men kanske är det trots allt inte bara pengarna som styr vilka klubbar som når de sportsliga framgångarna, utan även andra faktorer som avgör framgångarna ute på planen, även om rejäla intäkter givetvis underlättar om man vill nå sportsliga framgångar givet att allt annat i förutsättningar är lika.

Kännetecknande för klubbarna på den omsättningsmässigt (exklusive spelarförsäljningar) övre halvan är dels att de är från större städer eller regioner, där intäktspotentialen är större, t ex är tre av klubbarna från Stockholm och en från Göteborg, och en från Malmö FF, en från Helsingborg och en från Borås, samt en från Kalmar. Dessa klubbar deltar också oftare i UEFA:s klubb tävlingar, och som en följd av detta säljer oftare spelare till den internationella spelarmarknaden. Dessa klubbar kan, delvis p. g. a. förutsättningar som ger möjligheter, bygger sin organisation och verksamhet för att regelbundet kunna delta i UEFA:s klubb tävlingar, samtidigt som övriga föreningar är i en annan utvecklingsfas där det mer handlar om att etablera sig som allsvenska föreningar, för att längre fram kunna höja ambitionsnivån ytterligare.

Allsvenska klubbarnas kostnader

De allsvenska klubbarnas kostnader (inklusive- ränte- och andra kapitalkostnader samt exklusive extraordinära kostnader, bokslutsdispositioner och skatt) uppgick år 2008 till 1.066,5 mkr (2007: 905,1 mkr) vilket var en ökning med 18 %. Kostnaderna ökade således väsentligt mer än intäkterna, som ju ökade med 7 %, se vidare ovan. Observera i sammanhanget att antalet klubbar i Allsvenskan ökade med två från fjorton till sexton år 2008, vilket innebär 14,3 % ökning av antal klubbar. Kostnaderna för de två till Allsvenskan sist uppflyttade klubbarna är dock lägre än för en genomsnittlig allsvensk klubb, av vilket man kan dra slutsatsen att det också under år 2008 skett en kostnadsökning i de allsvenska klubbarna som kollektiv som är betydligt över inflationen, och högt över hur intäkterna utvecklats.

Av kostnaderna svarade föreningarnas totala personalkostnader (exklusive övergångsersättningar) under 2008 för drygt hälften med 562,2 mkr (2007: 502,5 mkr). Detta innebär en ökning av personalkostnaderna med 11,9 % jämfört med år 2007 (vid ökning antal allsvenska klubbar med 14,3 %).

Före elitlicensens införande mellan åren 2000 och 2001 var denna ökning närmare 17 %. Personalkostnadernas ökningstakt har bromsats sedan elitlicensens införande och var under åren 2002 – 2005 mellan 1 % och 3 %, för att åter börja öka med 6 % år 2005, hela 13 % år 2006, 19 % år 2007 och nu 12 % år 2008 (där hänsyn dock bör tas till att antalet klubbar ökar med 14,3 %).

Förklaringen till personalkostnadsökningen åren 2006 och 2007 är främst det nya TV-avtalet år 2006 som skapade ökade resurser för klubbarna, vilket i den tjänsteproducerande verksamhet inom underhållningsbranschen som den allsvenska fotbollen kan sägas vara, har prioriterats att användas till ökade personalkostnader. Under år 2008 har personalkostnadsökningstakten minskat rejält om man beaktar att antal klubbar ökat i Allsvenskan.

Kostnadsjämförelse mellan 2008 och 2007, mkr

	<u>2008</u>	<u>Andel</u>	<u>2007</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring %</u>	<u>Förändring mkr</u>
Match- & träning	148,0	14 %	124,9	14 %	+ 18 %	+ 23,1
Personalkostnader	562,2	52 %	502,5	55 %	+ 12 %	+ 59,7
Administration och lokaler	79,1	7 %	55,9	6 %	+ 42 %	+ 23,2
Reklam & sponsring	80,9	8 %	66,7	7 %	+ 21 %	+ 14,2
UEFA-cup & kval Champ League	12,9	1 %	17,6	2 %	- 27 %	- 4,7
Gothia Cup	0,0	0 %	0,0	0 %		
Övriga arrangemang & övrigt	62,7	6 %	54,8	6 %	+ 14 %	+ 7,9
* Summa drift kostnader	945,8		822,4			
Spelarförvärv & -inhyrning	51,7	5 %	19,1	2 %	+ 171 %	+ 32,6
Avskrivningar spelarförvärv	53,3	5 %	50,1	5 %	+ 3 %	+ 3,2
Övriga avskrivningar	9,4	1 %	9,0	1 %	+ 4 %	+ 0,4
Finansiella kostnader & skatt	6,3	0 %	4,5	1 %	+ 40 %	+ 1,8
Extraord kostn, boksl.disp	12,4	1 %	10,7	1 %	+ 16 %	+ 1,7
Champions League	0,0		0,0			
* Totalt	1.078,9	100 %	915,8	100 %	+ 18 %	+ 163,1

Tabell 6

Av avsnittet ovan angående intäkter framgår att betydande spelarförsäljningar skedde år 2008, liksom under föregående år. Detta skapade såväl behov av att förvärva ersättare som möjligheter att finansiera detta, vilket förklarar de ökade direkta kostnaderna för spelarförvärv kostnaderna, som ökat 32,6 mkr. De balanserade utgifterna för spelarförvärv uppgår per 31 december 2008 till 107,2 mkr, vilket är exakt samma belopp som per den 31 december 2007, trots att antal allsvenska klubbar ökat år 2008.

Hur stor del av de ökade personalkostnaderna som har sitt samband med spelarförvärv, i form av s.k. sign-on-fee till spelare är okänt. Det är dock rimligt att anta, att en viss del av personalkostnaderna kan härledas från sign-on-fees till spelare eller liknande uppgörelse. Hur detta förändrats i förhållande till föregående år går dock inte att säga.

Extraordinära kostnader och bokslutsdispositioner har under år 2008 ökat, och återfinns huvudsakligen i fyra klubbar; Halmstads BK, IFK Norrköping och Hammarby.

Spelarlönernas utveckling (exkl. sociala avgifter) de åtta senaste åren framgår av uppställningen nedan.

Under år 2008 har spelarlönerna totalt sett i Allsvenskan ökat med 7,6 %. Som redan omnämnts ovan har dock antalet klubbar i Allsvenskan ökat med 14,3 %, vilket rimligen bör innebära att antalet spelare ökat i samma storleksordning. Beaktat detta så har således en genomsnittligt kalkylerad allsvensk spelares lön minskat under år 2008.

Spelarlöner följande är i båda tabellerna exklusive sociala avgifter.

Spelarlönernas utveckling, inkl C.L, 2001-2008, mkr

	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Spelarlöner	147,0	152,8	155,6	156,6	186,3	204,4	248,6	267,6
Drift exkl räntor o spel.förv	574,4	569,1	572,0	599,9	595,3	708,8	831,4	955,2
Ökning spelarlöner	1,7%	3,9%	1,8%	0,6%	19,0%	9,7%	21,6%	7,6%
Spelarlönens andel av drift	25,6%	26,9%	27,2%	26,1%	31,2%	28,8%	29,9%	28,0%

Tabell 7

Notera att i driftskostnaderna ingår ej räntekostnader, skatt, kostnader för spelarförvärv, avskrivningar spelarförvärv, kostnader för Gothia Cup samt extraordinära kostnader.

Notera också att det i spelarlönerna ingår s.k. sign-on-fees till spelare, vilka ibland utbetalas i samband med att spelare tecknar kontrakt.

Under de senaste sju åren har kostnaderna för spelarlöner exkl sociala avgifter ökat med 82 %. Om man antar att antal spelare ökat med 14,3 % år 2008 blir dock ökningen för dessa sju år, utifrån jämförbart antal spelare, 68 %.

Spelarlönernas andel av driftskostnaderna har mellan år 2001 och år 2008 pendlat mellan 25,6 % (som lägst år 2001) och 31,2 % (som högst år 2005). Införande år av Elitlicensen torde här ha haft en stor betydelse för att lönekostnadsutvecklingen kunde dämpas i början av 2000-talet.

Under senare år har den positiva intäktsutvecklingen, främst tack vare TV-avtal och spelarförsäljningar skapat utrymme att öka spelarlönerna. Jfr resonemang ovan.

Det bör noteras att många klubbar verkar varit medvetna om riskerna för att intäktsutvecklingen inte skulle bli så god år 2008, och därför inte tillåtit spelarlönerna att öka i samma takt som de närmast föregående åren.

Det är för övrigt rimligt att allmänt anta att en normalklubb har en viss del av kostnaderna som är fasta och som inte påverkas så mycket av om intäkterna ökar, vilket innebär att förändringar i intäkterna påverkar utrymmet för spelarlöner, vilket i en tillväxtekonomi i sin tur kan öka spelarlönernas andel av driftkostnaderna utan att det behöver vara något onaturligt och dramatiskt.

Spelarlönernas utveckling, exkl C.L, 2001-2008, mkr

	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Spelarlöner exkl C.L.	147,0	152,8	155,6	156,6	186,3	204,4	248,6	267,6
Drift ex räntor, spel.förv & C.L	574,4	569,1	572,0	599,9	595,3	708,8	831,4	955,2
Ökning spelarlöner exkl C.L	9,0%	3,9%	1,8%	0,6%	19,0%	9,7%	21,6%	7,6%
Spelarlönandel av drift ex C.L	25,6%	26,9%	27,2%	26,1%	31,2%	28,8%	29,9%	28,0%

Tabell 8

Under de senaste åtta åren har inget svenskt lag deltagit i Champions League. Denna tabell är därför identisk med föregående tabell.

Låt oss hoppas att årets svenska deltagare i kvalet till Champions League, Kalmar FF, gör att det denna tabell åter får aktualitet vid nästa års utgåva av Analys av allsvenska klubbarnas ekonomi.

Den genomsnittligt beräknade spelarlönen

Den genomsnittliga beräknade spelarlönen uppgick till 58.073 kr/månad vid 12 månaders anställning och antaget 24 spelare i snitt per allsvensk spelartrupp (2007: 61.656 kr vid antaget 24 spelare).

Detta behöver inte innebära att lönerna sänkts för några spelare då man dels kan anta att spelarna i de sist nyuppflyttade lagen till den utökade Allsvenskan har lägre löner än den genomsnittliga redan etablerade allsvenska spelaren, dels viss export och import sker av vissa nyckelspelare, vilkas löner inklusive s.k. sign-on-fees kan påverka denna beräkning.

Observera således att s.k. sign-on fees till spelare ingår i denna kalkyl.

Kostnader per klubb 2008 och 2007 inkl & exkl spelarförv, mkr.

	År 2008	År 2008	År 2007	År 2007
	Kostnader inkl	Kostnader exkl	Kostnader inkl	Kostnader exkl
	<u>Spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>
AIK	119,1	113,3	111,8	104,0
Malmö FF	112,6	100,1	92,1	78,7
Djurgården	108,9	93,6	73,2	69,2
Helsingborgs IF	104,1	80,2	109,3	101,7
Hammarby	96,5	89,9	88,4	83,0
IF Elfsborg	83,2	77,2	98,6	91,6
IFK Göteborg	79,0	73,2	91,9	84,1
Halmstads BK	57,8	55,1	52,1	49,7
Örebro	51,4	45,5	35,6	34,5
GIF Sundsvall	51,3	40,1	Superettan	Superettan
Kalmar FF	47,3	45,8	38,5	36,7
IFK Norrköping FK	46,6	46,2	Superettan	Superettan
GAIS	40,3	36,1	37,6	29,3
Gefle IF	29,7	29,1	28,3	27,6
Trelleborgs FF	28,4	26,3	23,4	22,3
Ljungkile SK	22,7	22,2	Superettan	Superettan
IF Brommapojkarna	Superettan	Superettan	35,0	34,2
* Allsvenskan totalt	1.078,9	973,9	915,8	846,6

Tabell 9

Det bör noteras att det finns kostnader i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderbolag Djurgårdens IF FF som inte ingår i Djurgårdens redovisade kostnader.

Ljungkile SK lyckades inte behålla sin allsvenska plats inför år 2009, efter att förlorat kvalspel mot IF Brommapojkarna.

GIF Sundsvall och IFK Norrköping förlorade direkt utan kvalspel sina allsvenska platser inför säsongen 2009.

Noteras bör också att Gefle IF nu är en etablerad allsvensk klubb, trots låga kostnader varje år. Gefle IF har för övrigt inför säsongen 2009 delat upp föreningen så att fotbollsverksamheten från och med år 2009 bedrivs i Gefle IF FF.

Även om Allsvenskan under senare år haft en tendens att skiktas i klubbar utifrån deras intäkter, och därmed deras kostnadsmöjligheter, så verkar situationen uppstått att det är sportsligt ganska jämnt i det lägre skiktet. Det går därför inte att dra några säkra slutsatser angående hur stora kostnader man bör ha råd med för att klara sig kvar i Allsvenskan.

Lysande undantag från regeln om den intäktsmässiga skiktningen, och därmed även den kostnadsmässiga skiktningen, utgör dock Kalmar FF som med sina 47,3 mkr i kostnader inklusive spelarförvärv vann Allsvenskan. År 2007 nådde man en andraplats med 38,5 mkr i kostnader, år 2006 nådde man en femteplats med 35 mkr i kostnader och år 2005 nådde man en 3:e plats med 32,6 mkr kostnader. Det förefaller alltså inte som att det varit sportsliga tillfälligheter som varit förklaringen till att Kalmar FF presterat väsentligt mer än andra klubbar med jämförbara resurser. Förklaringen kan vara att man hittat bra arbetssätt inom klubben, och som ofta i tjänsteproducerande verksamhet, individerna i klubben. Som mästare kan det möjligen bli svårare att nå samma prestationer vid denna låga kostnadsnivå.

Spelartransfers

De allsvenska klubbarnas spelarförsäljningar, exklusive uthyrningar av spelare, uppgick år 2008 till 180,3 mkr (2007: 200,5 mkr).

Av de allsvenska klubbarnas totala spelarförsäljningar svarade år 2008 Halmstads BK för 36,6 mkr, Helsingborgs IF för 26,5 mkr, Djurgården för 24,2 mkr, Malmö FF för 22,7 mkr, Hammarby för 22,2 samt GAIS för 11,9 mkr.

Under år 2008 har antalet allsvenska klubbar som balanserar sina utgifter för spelarköp åter ökat till tolv från att varit elva år 2007, tolv under år 2006, tio under år 2005 och tolv under år 2004.

Observera dock att serien ökat med två klubbar år 2008, vilket innebär att antal klubbar som väljer att direkt kostnadsföra sina spelarförvärv ökat från tre till fyra under år 2008.

De totala spelarköpen 2008 uppgick brutto till 99,1 mkr (2007: 101,7 mkr), varav 45,8 mkr (2007: 15,3 mkr) kostnadsförts direkt och 53,3 mkr (2007: 86,4 mkr) bokförts i balansräkningen.

De största spelarinvesterarna hittar man i samma klubbar som ovan svarat för de största spelarförsäljningarna, med undantag av Halmstads BK som investerat mindre samt IF Elfsborg och Örebro som investerat mer.

Man skulle för övrigt möjligen kunna misstänka att klubbar som IF Elfsborg och Örebro, som nettoinvesterat under år 2008 möjligen skulle kunna ha ett sportsligt bättre utgångsläge inför Allsvenskan år 2009.

Utgifterna för spelarförvärv ligger år 2008 kvar på den nivå som etablerats efter de närmste föregående fyra årens ökning. Denna nivåhöjning av utgifterna beror förstås av att inkomsterna från försäljningar ökat, som ju delvis finansierar förvärven.

Spelarförsäljningar och spelarförvärv 2000-2008, mkr

Observera endast försäljningar och förvärv, ej ut- och inhyrning.

	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Spelarförsäljningar	95,4	166,1	54,7	64,2	61,2	133,8	137,1	200,5	180,3
Varav till utländska klubbar		126,0	46,0	38,0	40,0	82,0	95,0	166,5	131,5
Spelarförv, dir kostn.förda	17,1	21,7	7,6	15,2	17,0	31,0	31,5	15,3	99,1
Spelarförv, balanserade	93,3	38,4	40,4	29,1	51,9	51,9	66,6	86,4	53,3
Varav förv. från utl. klubbar		18,0	24,0	15,0	41,0	55,0	76,0	55,2	70,4

Tabell 10

Trenden att de allsvenska klubbarna har utvecklats till att bli en nettoexportör av spelare håller således i sig.

Under år 2008 uppgick nettoexportvärdet till 61,1 mkr, vilket är en minskning med 50,2 mkr från föregående års nettoexportvärde 111,3 mkr. Detta förklarar det största

delen av den samlade resultatförsämringen för de allsvenska klubbarna mellan åren 2007 och 2008, som ju totalt var 91,5 mkr enligt tidigare avsnitt ovan.

Var och en inser vad utlandsberoende innebär för risker för Allsvenskan som helhet, då intäkterna ofta är hänförliga till enstaka stora försäljningar.

I synnerhet om reglerna för bestämning av ersättningarnas storlek skulle försämra dessa.

Balanserat värde externa spelarförvärv 2000-2008, mkr

Det totala balanserade värdet i de allsvenska klubbarnas 2008 uppgick till 107,2 mkr. De klubbar som inte balanserar spelarvärden är Djurgården, GIF Sundsvall, Ljungskile SK och IFK Norrköping FK. I viss mån kan man misstänka att det i förhållande till de övriga klubbarna kan finnas dolda värden i dessa klubbar.

	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Bokfört spelarkapital	82,1	65,5	65,6	45,8	47,6	54,5	80,7	107,2	107,2
Antal fören. som bal. utg.	12	12	12	13	12	10	12	11	12

Tabell 11

Genomgående värderas, i de fall spelarvärden tas upp i balansräkningen, spelarna till anskaffningsvärde som skrivs av över spelarnas ursprungliga kontraktstid med den nya klubben, allt enligt den svenska elitlicensens redovisningsregler. De spelarvärden som aktiveras är genomgående externa spelarförvärv där den förvärvade spelarrättigheten bokförs som immateriell anläggningstillgång. Det är alltså inte fråga om att balansera kostnader för egna produkter. Observera för övrigt Årsredovisningslagens 4 Kapitel 6 §, som innebär att ideella föreningar ej kan skriva upp anläggningstillgångars värde. Såväl värderings- som avskrivningsprinciper, som är enligt Svenska Fotbollförbundets Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier, följer för övrigt internationell praxis.

Klubbar som balanserar utgifter för spelarförvärv

	<u>Balanserat värde 2008, mkr</u>	<u>Balanserat värde 2007, mkr</u>
IF Elfsborg	24,8	19,1
Malmö FF	24,5	27,7
IFK Göteborg	13,3	14,6
AIK	10,0	13,7
Hammarby	9,9	7,3
GAIS	7,1	5,3
Helsingborgs IF	4,9	13,5
Halmstads BK	4,7	2,0
Kalmar FF	2,8	2,2
Gefle IF	2,2	0,2
Trelleborgs FF	1,7	1,6
Örebro	1,3	0,0
* Totalt	107,2	107,2

Tabell 12

Allsvenska klubbarnas egna kapital, soliditet och likviditet

De allsvenska klubbarna redovisade den sista december 2008 ett samlat eget kapital uppgående till 306,7 mkr (2007: 283,3 mkr)

Detta motsvarade en soliditet uppgående till 39 % (2007: 36 %).

	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Eget kapital, mkr	137,0	89,1	60,4	95,7	116,2	194,5	283,3	306,7
Soliditet	36 %	24 %	17 %	24 %	22 %	29 %	36 %	39 %
Antal klubbar med pos eller noll EK	12	11	11	14	13	14	14	16

Tabell 13

Såväl eget kapital som soliditet är de högsta någonsin i Allsvenskan.

Av det egna kapitalet år 2008 stod Malmö FF för 112,1 mkr, Kalmar FF för 46,2 mkr, IF Elfsborg för 36,3 mkr, IFK Göteborg för 20,7 mkr, och AIK för 18,1 mkr.

Helsingborgs IF-koncernen redovisar i årsredovisningen ett positivt eget kapital 10,7 mkr, men beroende på de åtaganden som finns att återbetala erhållna kapitaltillskott när det finns ett positivt eget kapital, så har Helsingborgs IF-koncernens egna kapital i denna analys korrigerats till noll, i enlighet med SvFF:s Licensnämnds beslut.

Om man skulle justera det egna kapitalet och balansomslutningen för de balanserade spelarvärdena, för att få jämförbarhet med andra företag inom underhållnings- och tjänsteproducerande branscher, skulle soliditeten uppgå till 26 %. Detta är en förhållandevis låg soliditet, om man jämför med noterade bolag inom dessa branscher.

	Eget kapital, mkr	Totalt kapital, mkr	Soliditet	Elitlicenskonsekvens
Malmö FF	+ 112,1	193,7	58 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Kalmar FF	+ 46,2	52,8	88 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
IF Elfsborg	+ 36,3	107,1	34 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Halmstads BK	+ 35,3	64,8	54 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
IFK Göteborg	+ 20,7	54,2	38 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
AIK	+ 18,1	52,5	34 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Hammarby	+ 10,0	70,5	14 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Gefle IF	+ 9,9	13,6	73 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
GAIS	+ 8,2	22,5	36 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Ljungskile SK 1)	+ 3,2	13,2	24 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Örebro	+ 2,5	26,3	10 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
GIF Sundsvall 1)	+ 1,7	5,9	29 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
IFK Norrköping FK 1)	+ 1,3	12,0	11 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Djurgården 1)	+ 1,0	27,6	4 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Trelleborgs FF	+ 0,2	5,8	3 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Helsingborgs IF	0,0	60,1	0 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
* Totalt	+ 306,7	782,6	39 %	

1) Balanserar ej spelarvärden

Tabell 14

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Årsredovisningarna för 2008 ligger således till grund för licensbehandlingen inför säsongen 2010.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en klubb inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital skall i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året skall uppnå minst noll i eget kapital. Första gången detta skedde var således avseende 2001 års bokslut hur man under år 2002 skulle uppnå minst noll i eget kapital.

Om handlingsplanen är uppenbart orealistisk avkrävs klubben att senast den 1/10 inlämna ett periodiserat bokslut per den 31/8. Om även detta visar negativt eget kapital sker degradering nästföljande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i december. Något sådant aktuellt fall finns inte inför Representantskapsmötet i december 2009, jämför ovan sammanställningen över föreningarnas egna kapital i årsredovisningarna 2008.

Följer klubben en godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsbokslut så har klubben uppfyllt kriteriet för det egna kapitalets storlek vid licensprövningen inför nästkommande säsong. Vid första tillfället avseende årsbokslutet år 2002, då positivt eller noll i eget kapital gav licens för säsongen 2004.

Om klubben inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsbokslut fortfarande har negativt eget kapital åläggs föreningen att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti och inlämna denna senast den 1 oktober. Om detta periodiserade bokslut visar negativt eget kapital och särskilda skäl inte finns för undantag så sker degradering en division inför nästkommande säsong. Beslut om detta fattas av vid Representantskapsmötet i december. Något sådant aktuellt fall finns inte inför Representantskapsmötet i december 2009, jämför ovan sammanställningen över föreningarnas egna kapital i årsredovisningarna 2008.

Ett ytterligare krav för elitlicens är att det per den 31 augusti inte får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF eller annan medlemsklubb som inte kan kvittas mot fordringar.

Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum ska licens för nästkommande år inte beviljas.

Elitlicens erhålles för ett år i taget.

Se vidare Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se under dokumentbank och under ekonomi.

Allsvenska klubbarnas egna kapital och redovisade resultat 2008, mkr

		<u>Eget kapital</u>	<u>Resultat</u>
Malmö FF		+ 112,1	+ 1,4
Kalmar FF		+ 46,2	+ 14,8
IF Elfsborg		+ 36,3	- 1,6
Halmstads BK		+ 35,3	+ 17,1
IFK Göteborg		+ 20,7	- 4,7
AIK		+ 18,1	- 15,0
Hammarby		+ 10,0	+ 1,2
Gefle IF		+ 9,9	+ 4,5
GAIS		+ 8,2	+ 2,4
Ljungskile SK	1)	+ 3,2	+ 1,8
Örebro		+ 2,5	+ 0,3
GIF Sundsvall	1)	+ 1,7	+ 0,1
IFK Norrköping FK	1)	+ 1,3	+ 0,8
Djurgården	1)	+ 1,0	- 12,7
Trelleborgs FF		+ 0,2	- 4,4
Helsingborgs IF		0,0	+ 2,2
* Totalt		+ 306,7	+ 8,2

1) Balanserar ej spelarvärden

Tabell 15

Slutsatser av ovanstående kan bl. a. vara att ekonomierna i de Allsvenska klubbarna är fortsatt god trots att intäkterna från den löpande driften inte haft den utveckling under år 2008 som man kanske förväntat sig.

Ingen klubb redovisar negativt eget kapital den 31 december 2008.

Fem klubbar redovisade dock negativt resultat år 2008; AIK, Djurgården, IFK Göteborg, Trelleborg och IF Elfsborg.

Noteras bör att Trelleborgs FF under året har erhållit kapitaltillskott, vilket inte är beaktat i resultatet men i det egna kapitalet. Det är för övrigt inte första året som Trelleborgs FF fått kapitaltillskott. Det förefaller som att dessa kapitaltillskott är en del av föreningens finansiella strategi, vilket möjligen kan vara riskabelt vid en allmän nedgång i världsekonomin.

Av ovanstående inses också lätt att Djurgården inte kan fortsätta driva verksamheten på oförändrat sätt under år 2009. Av Djurgårdens totala resultat – 12,7 mkr var driftsresultatet – 21,9 mkr.

Nämnas kan i sammanhanget också att de till allsvenskan 2009 nyuppflyttade IF Brommapojkarna, BK Häcken och Örgryte samtliga redovisade positivt eget kapital i årsredovisningarna 2008.

Allsvenska klubbarnas likviditet 2009

De allsvenska klubbarna redovisade den sista december 2008 ett samlat kapital i kassa, bank och kortfristiga placeringar, uppgående till 161,9 mkr (173,1 mkr).

Den totala balanslikviditeten (omsättningstillgångar/kortfristiga skulder) uppgick vid samma tillfälle till 1,4 (1,4). En gammal tumregel säger att detta nyckeltal bör vara minst 1,0.

	<u>Balanslikviditet</u>	<u>Kassa,bank kortfr plac, mkr</u>
Kalmar FF	7,5	39,3
Halmstads BK	5,8	27,5
Gefle IF	2,7	3,4
Malmö FF	1,8	31,9
GIF Sundsvall	1,3	3,4
IFK Göteborg	1,2	17,1
IF Elfsborg	1,1	6,9
Örebro	1,1	6,8
Djurgården	1,0	8,2
AIK	0,9	3,8
GAIS	0,9	1,6
Hammarby	0,9	10,9
Helsingborgs IF	0,9	0,2
IFK Norrköping FK	0,9	0,5
Trelleborgs FF	0,7	0,3
Ljungskile SK	0,5	0,1
* Totalt	1,4	161,9

Tabell 16

Kalmar FF har även år 2008 den högsta balanslikviditeten och även mest likvida medel.

Halmstads BK har år 2008 såväl den näst högsta balanslikviditeten som näst mest likvida medel.

Malmö FF har näst mest likvida medel

Dessa klubbar står i viss särklass före de övriga.

Klubbar där man kan förmoda att likviditetsfrågan under de första månaderna 2009 haft hög prioritet kan tänkas vara t.ex. Ljungskile SK och Trelleborgs FF, men även Helsingborgs IF och IFK Norrköpings FK.

Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition

Jämför kostnaderna per klubb tidigare i denna rapport, varvid här avses totala kostnader inklusive spelarförvärv.

	<u>Rangordning efter kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>
AIK	1	5
Malmö FF	2	6
Djurgården	3	12
Helsingborgs IF	4	4
Hammarby	5	9
IF Elfsborg	6	2
IFK Göteborg	7	3
Halmstads BK	8	8
Örebro	9	7
GIF Sundsvall	10	15
Kalmar FF	11	1
IFK Norrköping FK	12	16
GAIS	13	11
Gefle IF	14	13
Trelleborgs FF	15	10
Ljungskile SK	16	14

Tabell 17

Slutsatsen av ovanstående är att det för detta år råder ett klart samband mellan rangordning utifrån årets kostnader och årets tabellposition för Helsingborgs IF och Halmstads BK.

I övrigt är sambanden inte lika tydliga, men fyra av fem klubbar med de lägsta kostnaderna placerade sig på de fem sista platserna i den allsvenska serien.

Under år 2008 har sex av klubbarna som nått haft de högsta kostnaderna också nått placeringar bland de åtta högsta platserna i den allsvenska serien.

De två klubbarna som utgör undantagen, och alltså inte återfinns på den övre halvan av sluttabellen, trots att kostnaderna är bland de åtta högsta är Hammarby och Djurgården.

Det är lätt att förstå om man i dessa klubbar, men även i AIK och Malmö FF inte är nöjda med den allsvenska säsongen 2008.

Desto nöjdare är man säkert i de svenska mästarna Kalmar FF, som även detta år utmärker sig med en tabellposition som är väsentligt högre än kostnadsrankingens position, men bör även vara i IF Elfsborg och IFK Göteborg. Gemensamt för dessa klubbar är att de i till stor del litar på inhemska spelare i sina spelartrupper.

En förklaring till att nedlagda kostnader inte alltid har ett samband med tabellpositionen kan dels vara det ideella arbetet från såväl ledare och andra funktionärer som kan vara betydande, dels det faktum att det faktiskt är ute på planen som spelet om poängerna avgörs, och där är det mycket som skall stämma för att vinna en match. Pengarna är inte allt, och det är ju just det som gör fotbollen så intressant.

Bolagiseringstrender

Under de senaste åren har utvecklingen gått mot en högre grad av bolagisering av delar av verksamheter, och i vissa fall hela verksamheten.

Syftet med bolagiseringarna kan vara olika. Det vanligast förekommande syftet torde vara att genom bolagisering i en eller annan form få ett riskkapital tillgängligt för att kunna utveckla verksamheten. Detta kan vanligen ske i form av riskkapitalbolag som fungerar som finansieringsbolag vid föreningarnas finansiering av spelarförvärv.

Andra bolagiseringsmodeller finns dock. IFK Göteborg har ett marknadsbolag, IFK Göteborg Promotion AB, som bedriver reklam- och marknadsaktiviteter knutna till föreningen, samt Helsingborgs IF har ett marknadsbolag HIF Service AB, som bedriver försäljning av reklam, souvenirer och andra marknadsaktiviteter kopplat till föreningen.

Ett sätt att bolagisera är att elitfotbollsverksamheten i sin helhet läggs i bolagsform, i ett s k IdrottsAB. Exempel på detta är i denna rapport AIK Fotboll AB, Djurgårdens Elitfotboll AB, Hammarby Fotboll AB och ÖSK Elitfotboll AB. Dessa klubbar samt Örgryte IS, genom Örgryte Fotboll AB, är de allsvenska klubbar som år 2009 drivs i bolagsform.

Därutöver finns exempel på andra typer av bolag som är kopplade till de allsvenska föreningarna. Detta kan t ex vara bolag som äger en arena, såsom IF Elfsborg som äger Borås Arena AB, eller bolag som bedriver souvenirförsäljning, såsom Hammarby Fotboll Merchandise AB.

Observera att denna förteckning inte gör anspråk på att vara fullständig.

Gemensamt för föreningarna som placerade sig på den högre upp i Allsvenskan år 2008 är att de oftare än föreningarna som placerade sig på den nedre i serien hade etablerat någon form av samverkan med bolag.

Ettan Kalmar FF genom dotterbolaget Kalmar Arena AB som hittills i begränsad omfattning arbetar med uppförandet av en ny arena, tvåan IF Elfsborg genom arenabolaget Borås Arena AB, trean IFK Göteborg genom sitt ovan nämnda marknadsbolag IFK Göteborg Promotion AB, fyran Helsingborgs IF genom sitt ovan nämnda marknadsbolag HIF Service AB, femman AIK Fotboll AB (som är ett IdrottsAB), sexan Malmö FF genom MFF Event AB och intressebolaget Fotbollsstadion i Malmö Fastighets AB och sjuan ÖSK Elitfotboll AB (som är ett IdrottsAB).

Det verkar nu vara ett naturligt inslag i många föreningar att man söker efter former för samverkan mellan ideell förening och bolag. Det är dock ingen garanti för sportslig framgång. Som tidigare nämnts i samband med jämförelserna mellan klubbarnas kostnader och tabellposition är det på planen matcherna avgörs. Se på t.ex. Kalmar, som ju hittills inte haft någon bolagiserad verksamhet av omfattning.

Eventuella kommande förändrade förutsättningar inom skatteområdet för ideella föreningar kan dock antas komma att kunna driva på utvecklingen mot en högre grad av bolagisering av elitverksamheten.

Översiktlig internationell jämförelse år 2007

UEFA har sedan säsongen 2004/2005 ett licenssystem för att få delta i UEFA:s klubb tävlingar. Kriterierna i detta licenssystem omfattar, förutom finansiella kriterier, sportsliga kriterier (ungdomsverksamhet, medicinsk undersökningar av spelare m m), anläggningskriterier (matcharena och träningsförhållanden), personal & administrationskriterier (att vissa nyckelbefattningshavare finns och att dessa har viss angiven kompetens m m) samt juridiska (diverse juridiska bekräftelser och organisationsuppgifter om licenssökande). Licenskriterierna ställer omfattande kvalitetskrav på klubbarna, som om de uppfylls höjer kvalitén i deras verksamhet.

I samband med denna licensprövning samlar UEFA också in viss information från alla nationsförbund, bl.a. Svenska Fotbollförbundet, för att med detta som underlag få en överblick över ekonomin i Europas toppfotboll, och skapa förutsättningar för viss benchmarking, vilket ger möjligheter att hitta ligor och klubbar att studera som verkar under likartade förutsättningar.

UEFA har avseende år 2007 gett ut en rapport, "The European Club Footballing Landscape", ur vilken man kan göra vissa jämförelser mellan Allsvenskan och andra Europeiska ligor som verkar under likartade förutsättningar. Rapporten bygger på uppgifter från 575 klubbar från 52 ligor.

Intäkter per klubb år 2007 inom de olika ligorna

Som intäkter definieras samtliga intäkter förutom intäkter från spelaromsättning. Dessa ser för de förstadivisioner som har intäkter mest närliggande Allsvenskans intäkter ut enligt följande.

	<u>Intäkter/klubb, MEuro</u>	<u>UEFA-Ranking 2007/08</u>
Norge	12	18
Belgien	11	12
Grekland	10	15
Schweiz	9	17
Ukraina	7	13
Sverige	6	28
Polen	5	22
Tjeckien	4	14
Israel	3	19

Tabell 18

Man bör dock vid denna jämförelse notera att det i vissa ligor, t.ex. i Grekland är ett fåtal storklubbar som står för en stor del av intäkterna. Det är dessa klubbar som sen deltar i UEFA:s klubb tävlingar och där skapar positionen på UEFA-rankingen. I andra ligor är intäkterna mer jämnt fördelade mellan klubbarna.

Levnadsomkostnaderna är också olika mellan olika länder, t.ex. är de högre i Schweiz, vilket inte gör omräkningen till Euro rättvisande i alla fall. En slutsats skulle annars kunna vara att de svenska klubbarna inte helt saknar förutsättningar på intäktssidan att nå en högre UEFA-ranking.

Intäkternas spridning inom ligorna

Intäkternas spridning inom ligorna kan mätas genom att ställa de totala intäkterna för de fyra klubbar som nådde de högsta placeringarna i serien i förhållande till de övriga klubbarnas totala intäkter.

Medianvärdet vid denna beräkning var 3,5 för alla förstadivisioner i UEFA-länderna. Allsvenskan hade det lägsta värdet av alla ligor inom UEFA med 1,9. Närmaste före ligger Vitryssland och Slovenien med 2,0 samt San Marino, Irland och Finland med 2,1. Detta innebär att mätt på detta sätt är inkomstspridningen minst i Allsvenskan av alla förstadivisioner inom UEFA.

	<u>Intäkter top 4/övriga klubbar</u>	<u>UEFA-Ranking 2007/08</u>
Ukraina	Över 10,0	13
Grekland	6,2	15
Tjeckien	4,9	14
Belgien	3,9	12
Polen	3,4	22
Schweiz	2,5	17
Norge	2,3	18
Israel	2,3	19
Sverige	1,9	28

Tabell 19

Fördelen med Allsvenskans position som den förstadivision som har lägst spridning av intäkterna mellan toppklubbar och övriga klubbar är att förutsättningarna därmed är goda att Allsvenskan kan vara en jämn och spännande serie.

Men kanske måste man då också ha en realistisk förväntan vid de svenska klubbarnas deltagande i UEFA:s klubbturneringar?

Personalkostnader per klubb 2007 inom de olika ligorna

Som personalkostnader definieras samtliga personalkostnader samt kostnader för spelarförvärv, såväl direkt kostnadsförda som årets avskrivningar på balanserade utgifter för spelarförvärv.

Dessa ser för de förstadivisioner som har intäkter mest närliggande Allsvenskans intäkter ut enligt följande.

	<u>Intäkter/klubb, MEuro</u>	<u>Pers.kostn/intäkter</u>	<u>UEFA-ranking 2007</u>
Norge	12	50 %	18
Belgien	11	49 %	12
Grekland	10	53 %	15
Schweiz	9	61 %	17
Ukraina	7	49 %	13
Sverige	6	59 %	28
Polen	5	63 %	22
Tjeckien	4	62 %	14
Israel	3	106 %	19

Tabell 20

Även här påverkar klubbstrukturen inom ligorna jämförelsen, se resonemanget ovan.

Notabelt är de israeliska klubbarnas mycket höga personalkostnader i förhållande till intäkter, över 100 %. Detta väcker frågeställningen hur det kan vara möjligt och hur de israeliska klubbarna finansierar detta. Se vidare nedan.

En slutsats skulle annars kunna vara att de svenska klubbarna inte avviker något dramatiskt från de övriga. Det är helt naturligt att ligorna som har högre intäkter än Allsvenskan också har en högre andel personalkostnaderna, då det finns en viss del fasta kostnader som inte påverkas av ökad intäktsvolym, och de skapade marginalintäkter ofta därför kan disponeras för att höja kvaliteten i den verksamhet som kan sägas vara inom underhållningsbranschen. Allmänt inom denna bransch är det artisterna och människorna och organisationen kring dem som har avgörande betydelse för om framgång skall uppnås eller inte. Det är därför naturligt att de möjligheter som de ökade intäkterna skapar att anlita bättre artister tas tillvara.

Soliditeten inom de olika ligorna

Man kan också i denna rapport jämföra soliditeten för klubbarna inom respektive förstadivision. Denna rapporteras vara enligt följande. Uppgifter för Ukraina saknas.

	<u>Soliditet %</u>	<u>UEFA-Ranking</u> <u>2007/08</u>
Israel	68 %	19
Tjeckien	46 %	14
Sverige	36 %	28
Norge	26 %	18
Schweiz	21 %	17
Belgien	13 %	12
Polen	-12 %	22
Grekland	-15 %	15

Tabell 21

Av ovanstående inser man hur de israeliska klubbarna under detta år kunnat ha haft personalkostnader som var högre än omsättningen. De israeliska klubbarnas genomsnittliga soliditet är mycket hög, varför man under ett enstaka år kan tillåta sig ha den relation mellan personalkostnader och omsättning som redovisades ovan.

De allsvenska klubbarnas soliditet är vid denna jämförelse hög. En viktig förklaring till detta är säkert införandet av den svenska elitlicensen för snart 10 år sedan, där det ju bland annat ställs krav på positivt eller noll i eget kapital. Detta krav finns inte i alla ligor.

Sammanfattning

Allsvenskan ökade år 2008 med 2 klubbar, eller 14,3 %, till 16 klubbar. Detta innebar att antalet matcher ökade med 31,9 % från 182 matcher till 240 matcher.

Resultatet för de allsvenska klubbarna uppgick år 2008 till + 8,2 mkr inklusive finansiella poster (2007: + 99,7 mkr).

Klubbarnas samlade resultat från verksamhet, exklusive spelaromsättning, under år 2008 var ett underskott – 76,2 mkr (2007: - 39,0 mkr).

Spelaromsättningsnettot uppgick år 2008 till + 84,4 mkr (inklusive inhyrning och uthyrning). De allsvenska klubbarnas roll som underleverantör av spelare till de större ligorna kan, vid en allmän ekonomisk nedgång i världsekonomin, komma att bli en minskad del av klubbarnas resultat.

Halmstads BK redovisade det största överskottet år 2008, + 17,1 mkr, följt av Kalmar FF med + 14,8 mkr.

IF Elfsborg, Trelleborgs FF, IFK Göteborg, Djurgården och AIK redovisade underskott, - 1,6 mkr, respektive – 4,4 mkr, - 4,7 mkr, -12,7 mkr samt -15,0 mkr.

Under år 2007 passerade de allsvenska klubbarna den s.k. miljardvallen. Även år 2008 var omsättningen över miljardvallen.

Utökningen av Allsvenskan år 2008 med två klubbar innebar en ökning av antal matcher/intäktstillfällen med 31,9 %. Såväl publiksiffror i antal totala åskådare som publikintäkter har dock varit på samma nivå som år 2007.

Den genomsnittliga intäkten per klubb uppgick till 67,9 mkr (2007: 72,5 mkr), spridningen mellan klubbarna är dock stor, från Trelleborgs FF:s 24,0 mkr till Malmö FF:s 114,0 mkr.

De totala kostnaderna för klubbarna ökade med 18 %, eller 163,1 mkr jämfört med föregående år, och uppgick år 2008 till 1.078,9 mkr.

Den genomsnittliga kostnaden per klubb uppgick till 67,5 mkr (2007: 65,4 mkr).

Den genomsnittliga spelarlönen uppgick till 58.073 kr/månad vid 12 månaders anställning och antaget 24 spelare i snitt per allsvensk spelartrupp (2007: 61.656 kr)

Finansiellt redovisade föreningarna i Allsvenskan ett samlat eget kapital uppgående till + 306,7 mkr för 2008 (2007: + 283,3 mkr).

De allsvenska klubbarnas soliditet uppgick 31 december 2008 till 39 % (2007: 36 %).

Malmö FF som de senaste åren varit Sveriges rikaste förening är det fortfarande, och har nu ett eget kapital som uppgår till + 112,1 mkr.

Samtliga Allsvenska klubbar redovisade positivt eller noll i eget kapital.

Den totala balanslikviditeten (omsättningstillgångar/kortfristiga skulder) uppgick vid samma tillfälle till 1,4. Spridningen är dock stor, mellan Kalmar FF:s 7,5 till Ljungskile SK:s 0,5. En gammal tumregel säger att detta nyckeltal bör vara minst 1,0.

Inslagen av bolagiseringar i olika former tenderar fortsatt att öka, där det förekommer såväl bolagiseringar av hela elitverksamheter, såsom i s k Idrotts AB, som bolagisering av delar av verksamheter. Syftet med dessa bolagiseringar kan vara att både stärka balansräkningarna och renodla verksamheterna, men även att hitta samverkansformer mellan den ideella föreningen och bolag så att olika intressenter kan tillvaratas optimalt. I 2008 års Allsvenska deltog fyra s k Idrotts AB; AIK Fotboll AB, Djurgårdens Elitfotboll AB, Hammarby Fotboll AB samt ÖSK Elitfotboll AB. Dessa kommer även år 2009 spela i Allsvenskan, samt Örgryte Fotboll AB.

Idrottsverksamhets särart är att man i verksamheten har att arbeta parallellt med såväl verksamhetsmål i form av sportsliga elitmål och sociala idrottsliga breddmål, som ekonomiska mål. Styrningen för att hitta balansen mellan dessa mål är inte lätt. Kostnadsbesparingar leder lätt till sämre förutsättningar att nå verksamhetsmålen, vilka hos bl.a. många supporters och medlemmar ofta får den största uppmärksamheten.

Man kan också uttrycka det som att skillnaden mellan företagsverksamhet och ideell föreningsverksamhet är att i ett företag är verksamhetsinnehållet ett medel för att nå målet ekonomiska överskott till ägarna, medan det i en ideell förening är ekonomin som är medlet för att nå målet ett bra verksamhetsinnehåll (som kan mätas såväl som elitlags tabellposition i Allsvenskan som den sociala breddverksamhetens kvalitet och kvantitet).

Klubbar som har råd med högre kostnader också har en betydligt större chans att nå högre i tabellposition. Det lysande undantaget från detta är Kalmar FF, som även år 2008, genom segern i Allsvenskan, nått betydligt högre i tabellposition än om man rangordnar efter kostnader.

Avslutningsvis kan sägas att ordet ekonomi ju per definition är förmågan att kunna hushålla med resurser, varför det därför borde finnas anledning att ta lärdom av arbetssätten i de klubbar med tabellplaceringar som är högre än vad deras rangordning utifrån kostnader är. I synnerhet i de fall det upprepas under flera år.

Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström